

**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА
ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ
ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**

Затверджено:

Протокол засідання кафедри
фінансів, обліку і оподаткування
№ 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри ФОО

 С.М. Шуляренко

Викладач	ШПИРКО Ольга Миколаївна Кандидат економічних наук, доцент
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	Шпирко Ольга Миколаївна
E-mail	olja53@ukr.net
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій/ Кафедра Фінансів, обліку і оподаткування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 602
Консультації	Кожен понеділок та середу з 14 до 16 м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 602 або за ZOOM посилання

Офіційна назва освітньої програми	Економіка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань, спеціальність	05 «Соціальні та поведінкові науки» 051 «Економіка»
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова
Курс / Семестр викладання	3/6
Обсяг дисципліни	4 кредитів ECTS / 120 загальна кількість годин
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 16 годин / 4 годин Практичні заняття – 14 години / 4 години
Форма контролю	Залік
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проектор, мережа Internet.
Мова викладання	Українська

Мета вивчення дисципліни	Є набуття студентами необхідних теоретичних знань щодо базових положень Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО) та фінансової звітності (МСФЗ), оволодіння практичними навичками щодо використання облікових методів та процедур, пов'язаних із складанням та поданням фінансових звітів.
Загальні компетентності	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. СК16. Здатність формувати перспективні шляхи розвитку, аналізувати та обирати стратегічні альтернативи росту та розвитку підприємства (компанії), забезпечувати ріст конкурентоспроможності компанії, сприяти зростанню потенціалу підприємства, зокрема, транспортного
Програмні результати навчання	ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність. ПРН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ЧИМ ЦІКАВИЙ КУРС:

Після вивчення даної дисципліни студенти будуть знати як здійснювати облікове відображення основних господарських процесів: створення підприємства, постачання, виробництва, реалізації та формування фінансових результатів; давати оцінку обліковій політиці підприємства; пояснювати сутність обліку основних його об'єктів з використанням загальних методів бухгалтерського обліку; вміти застосовувати основні концепції при веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності за міжнародними стандартами.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Змістовий модуль 1

ТЕМА 1. Сутність Міжнародних стандартів фінансової звітності та основні процедури їх впровадження

Сутність та значення міжнародних стандартів фінансової звітності. Гармонізація вимог до фінансових звітів. Переваги та недоліки впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності. Користувачі інформації, наведеної у фінансових звітах.

Міжнародне регулювання бухгалтерського обліку. Рада з Міжнародних стандартів фінансової звітності: мета, завдання та функції. Комітет з інтерпретацій фінансової звітності. Статус та склад МСФЗ. Процедури розробки та впровадження міжнародних стандартів.

Концептуальні основи фінансової звітності за МСФЗ: призначення та зміст. Якісні характеристики, які визначають корисність інформації фінансових звітів. Принципи підготовки фінансової звітності. Компоненти фінансової звітності та їх призначення. Критерії визнання елементів фінансової звітності. Види облікових оцінок.

Концепції збереження капіталу відповідно до МСФЗ. Фінансова концепція капіталу. Фізична концепція збереження капіталу.

ТЕМА 2. Склад і структура фінансових звітів та основні вимоги до їх подання

Загальні вимоги до подання інформації у фінансових звітах. Склад фінансової звітності. Мета фінансової звітності. Ідентифікація фінансової звітності. Звітний період. Загальні підходи до формування фінансової звітності відповідно до МСБО 1 «Подання фінансової звітності».

Структура та класифікація складових Звіту про фінансовий стан. Мінімальний обсяг інформації, який необхідно розкривати у Звіті про фінансовий стан. Групування статей активів та джерел їх утворення.

Структура та методика формування Звіту про сукупні доходи. Призначення Звіту про сукупні доходи. Мінімальні вимоги до розкриття інформації. Підходи до формування іншого сукупного доходу. Методика подання аналізу витрат: характер та функції витрат.

Призначення та основні елементи Звіту про зміни у власному капіталі. Мінімальні вимоги до розкриття інформації у Звіті про зміни у власному капіталі.

МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»: мета та сфера застосування. Прямий метод формування Звіту про рух грошових коштів. Непрямий метод формування Звіту про рух грошових коштів. Склад грошових потоків за видами діяльності відповідно до міжнародних стандартів.

МСБО 1 «Подання фінансової звітності» про примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення. Загальні вимоги до розкриття інформації у Примітках що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення.

ТЕМА 3. Додаткові розкриття інформації у фінансових звітах

МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових політиках та помилки» щодо впливу змін облікової політики та помилок на фінансові звіти. Перспективне застосування змін в обліковій політиці. Ретроспективне застосування змін в обліковій політиці. Вплив змін облікових оцінок на фінансові звіти. Розкриття інформації про зміни в обліковій оцінці. Сутність, класифікація та вплив подій, які відбулися після закінчення звітного періоду, на визнання та оцінку елементів фінансових звітів.

Виправлення помилок у фінансових звітах. Види помилок. Склад інформації, яку необхідно розкривати у фінансовій звітності при виправленні помилок.

МСФЗ 8 «Операційні сегменти»: мета та сфера застосування. Визначення та види звітних сегментів. Вимоги до розкриття інформації про звітні сегменти. Принципи розкриття інформації про сегменти у фінансових звітах. Кількісні критерії виділення операційних сегментів.

Розкриття інформації про зв'язані сторони за МСБО 24 «Зв'язані сторони». Структура зв'язаних сторін підприємства. Сутність операцій із зв'язаними особами.

ТЕМА 4. Визнання, оцінка та розкриття інформації про активи підприємства у фінансових звітах

Класифікація активів підприємства за МСБО 1 «Подання фінансової звітності».

МСБО 2 «Запаси»: мета та сфера застосування. Визнання запасів. Первісна оцінка запасів. Системи обліку запасів. Методи визначення собівартості запасів. Вплив методів оцінки запасів на прибуток підприємства. Особливості формування балансової вартості запасів та відображення інформації про них у Звіті про фінансовий стан.

МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», МСФЗ 15 «Виручка за договорами з клієнтами», МСБО 1 «Подання фінансової звітності»: класифікація, визнання та оцінка дебіторської заборгованості. Сутність сумнівної дебіторської заборгованості. Методи списання безнадійних боргів.

Класифікація необоротних активів підприємства МСБО 1 «Подання фінансової звітності». МСБО 16 «Основні засоби»: мета та сфера застосування. Визнання основних засобів. Класифікація основних засобів відповідно до МСФЗ. Види оцінок. Собівартість об'єкта основних засобів. Порядок обліку основних засобів. Амортизація та моделі оцінки основних засобів у процесі їх використання.

МСБО 36 «Зменшення корисності активів» : умови зменшення корисності активів та її вплив на оцінку елементів фінансової звітності. Відображення у фінансових звітах інформації про основні засоби. МСБО 38 «Нематеріальні активи»: мета та сфера застосування. Ідентифікація нематеріальних активів. Класи нематеріальних активів відповідно до МСФЗ. Визнання та оцінка нематеріальних активів. Особливості обліку нематеріальних активів. Розкриття інформації про нематеріальні активи у фінансових звітах. Грошові кошти та їх еквіваленти за МСБО 1 «Подання фінансової звітності». Особливості відображення змін у складі грошових коштів та їх еквівалентів, подання та розкриття інформації про рух грошових коштів. За МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів».

Змістовий модуль 2

ТЕМА 5. Особливості визнання, оцінки та розкриття інформації про зобов'язання та забезпечення підприємства

МСБО 1 «Подання фінансової звітності» про структуру зобов'язань та їх класифікацію. МСБО 19 «Виплати працівникам». МСБО 26 «Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення». Структура виплат працівникам. Визначення та види виплат працівникам. Виплати працівникам при звільненні та інші довгострокові виплати працівникам. Відображення інформації про виплати працівникам у звітності. МСБО 20 «Облік державних грантів та розкриття інформації про державну допомогу»: основні визначення та сфера застосування. Визначення та форми державної допомоги, їх облік. Класифікація, оцінка державних грантів. Відображення у звітності інформації про отримані гранти та субсидії.

МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи». Сутність забезпечень, непередбачених зобов'язань та непередбачених активів. Визнання, оцінювання та розкриття у фінансових звітах інформації про забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи відповідно до МСФЗ. Формування забезпечень та їх реструктуризація.

ТЕМА 6. Вимоги щодо визнання, оцінки та розкриття інформації про доходи і витрати підприємства

МСФЗ 15 «Виручка за договорами з клієнтами»: п'ятикрокова модель обліку доходів. Підходи до визнання та оцінки доходів від договорів з клієнтами. Визнання контракту. Визначення ціни операції та її зміни. Розподіл ціни операції на зобов'язання щодо виконання. Особливості визнання, оцінки та відображення доходів від договорів з клієнтами в Звіті про сукупні доходи. Особливості формування та відображення витрат на отримання та виконання договору. МСБО 23 «Витрати на позики». Особливості відображення в фінансовій звітності витрат на позики.

МСБО 12 «Податки на прибуток»: сфера застосування та основні поняття. Сутність поточного та відстрочених податків на прибуток, методика їх розрахунку та відображення у фінансових звітах.

ТЕМА 7. Порядок обліку та відображення у фінансовій звітності фінансових інструментів

МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» як основні стандарти по визнанню, оцінці та відображенню фінансових інструментів. Сутність фінансових інструментів, загальна класифікація та визнання. Умови визнання фінансових активів і фінансових зобов'язань. Визнання, оцінка та подання у Звіті про фінансовий стан інформації про фінансові активи, фінансові зобов'язання та інструменти власного капіталу. Похідні та основні фінансові інструменти.

Сутність, класифікація та подання в фінансовій звітності похідних фінансових інструментів.

Початкове визнання фінансових інструментів та їх визнання на дату звітності. Облік хеджування, його об'єкти, оцінка, моделі.

Оцінка, визнання та відображення інформації про елементи власного капіталу у Звіті про зміни у власному капіталі. Розподіл прибутку та розрахунки з власниками за дивідендами.

ТЕМА 8. Визнання, оцінка та відображення у фінансовій звітності інвестора інвестицій у спільно контрольовані активи, операції та підприємства

МСФЗ 11 «Спільна діяльність». Поняття асоційованих компаній, спільних та дочірніх підприємств. Контроль інвестора, втрата контролю. Методи оцінки інвестицій. МСФЗ 12 «Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання».

Формування облікової політики щодо фінансових інвестицій та застосування методів оцінки інвестицій. МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу». Сутність та види об'єднання бізнесу. Вартість об'єднання бізнесу. Облік об'єднання бізнесу. Розкриття інформації про об'єднання бізнесу.

МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність». Материнські та дочірні компанії. Сутність, принципи, порядок складання та подання консолідованої звітності. Частка меншості.

Гудвіл, види та порядок розрахунку.

ТЕМА 9. Перехід на міжнародні стандарти фінансової звітності

Перша звітність за МСФЗ. Сфера застосування МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності». Основні процедури переходу на МСФЗ.

Попередні оцінки та обов'язкові виключення.

Визнання і оцінка окремих статей в першій звітності за МСФЗ.

Визнання та оцінка основних засобів, нематеріальних активів, інвестиційної нерухомості згідно МСФЗ 1. Процедури підготовки початкового Звіту про фінансовий стан.

Розкриття інформації в першій звітності за МСФЗ. Процес трансформації фінансової звітності за МСФЗ.

Результати навчання: Після вивчення даної дисципліни студенти будуть знати: основні положення Міжнародних стандартів фінансової звітності щодо ведення обліку та складання фінансової звітності, підходи до визнання, оцінки та розкриття статей фінансових звітів, вибору та встановлення облікових політик. моделі обліку активів, зобов'язань, капіталу та результатів діяльності, що використовуються з метою підготовки фінансових звітів за МСФЗ; облік та порядок відображення у фінансових звітах інструментів міжнародного інвестиційного ринку та похідних фінансових інструментів.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Загальне оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів складається з суми балів за результатами поточного контролю за семестр.

Максимальна сума балів – 100. Мінімальна – 60.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#)

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
 2. Слайдові презентації (у програмі PowerPoint).
 3. Посилання на Google Classroom: [Міжнародні стандарти фінансової звітності](#)
- Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

Список рекомендованої літератури

Базова:

1. Богуцька Л.Т. Актуальні питання підготовки фінансової звітності за МСФЗ: завдання та виклики сучасності. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/217.pdf
2. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. / С.Ф. Голов, В.Н. Костюченко. 3-тє вид., перероб. і доп. Х.: Фактор, 2013. 1072с.
3. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
4. Задорожний З.В. Облік і звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. / З.В. Задорожний, В.М. Панасюк, Є.К. Ковальчук. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 446 с.
5. Лучко М. Р. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності: навч. посіб. / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько, С. Р. Яцишин, Н. Г. Мельник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 390 с.
6. Малишкін О. І., Шуляренко С. М., Ярмоліцька О. В. Звітність компанії (за міжнародними стандартами та європейськими нормативами). Навч. посіб. К.: ДУІТ, Видавничий дім «АртЕк», 2020. 380 с.
7. Національні особливості переходу на МСФЗ та їх вплив на оподаткування. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/september/issue-77/article-39538.html>
8. Панченко І. Алгоритм переходу на МСФЗ: практичні рекомендації. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-msfo-28-algorithm-perexoda-na-msfo-prakticheskie-rekomendacii>
9. Трачова Д. М., Сахно Л.А. Перехід на міжнародні стандарти обліку і звітності: проблеми і перспективи. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/440/1/406.pdf>

Допоміжна:

1. Кузнецова С. О., Чернікова І. Б. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. Х. : Видавництво «Лідер», 2016. 318 с.
2. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. 360 с.
3. Semenova S., Shpyrko O. Financial reporting of public sector entities of Ukraine. *International Journal of Afro-Eurasian Research*. Volume 4. Issue 8, Jun 2019, P. 108-116. (Index Copernicus, Google Scholar, DergiPark, EconBiz, Academic Resource Index ResearchBib, Academic Keys, Journal Factor, DRJI, ESJI, Electronic Journals Library). URL: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/787621>
4. Лучко М.Р., Бенько І.Д., Яцишин С.Р., Мельник Н.Г. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 390 с.
5. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>.
6. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
7. Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>.

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

[Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій](#)

[Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій](#)

[Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ](#)

Порушення [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#) є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з [Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ](#). У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#).

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватися в онлайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «[Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#)».